

Ympäristönsuojelumääräysten hyväksyminen

Valja 15.02.2024 § 4

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351.

Jämsän kaupungilla ei ole voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (kunnan ympäristönsuojelumääräykset).

Määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräysten luonnos ja perustelut on valmisteltu virkатыönä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 31

Ehdotus

Ympäristöpäällikkö Piia Koski

Valvontajaosto asettaa ympäristönsuojelumääräysten luonnoksen perusteluineen nähtäville hallintolain 41 §:n mukaisesti ja pyytää asiassa YSL 203 §:n mukaiset lausunnot.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valja 13.02.2025 § 7
1902/11.00/2024

Valmistelijat: ympäristöpäällikkö Piia Koski, p. 0400 243 351 ja
ympäristötarkastaja Pirita Arkko, p. 044 901 1833

Ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta kuulutettiin 1.11. – 2.12.2024 välisenä aikana kaupungin www-sivuilla ja luonnos perusteluineen oli nähtävillä kyseisen ajan kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus ympäristönsuojelumääräysten nähtävillä olosta julkaistiin Jämsän Seutu-lehdessä 1.11.2024. Ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta pyydettiin lausunnot ympäristönsuojelulain 203 §:n mukaisesti. Lausuntoa pyydettiin seuraavilta viranomaisilta ja järjestöiltä: Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Keurusselän terveydensuojeluviranomainen, Keski-Suomen pelastuslaitos, Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue, Jämsän Vesi liikelaitos, Jämsän elinvoimalautakunta ja Suomen luonnonsuojeluliitto Jämsän seutu ry.

Määräaikaan mennessä saatiin kolme lausuntoa. Mielenpitoita asiassa ei jätetty. Keski-Suomen ELY-keskus on lausunut 2.12.2024 luonnoksesta seuraavaa.

6 § Talousjätevesien käsittelyä koskevat rajoitukset pohjavesialueilla ja ranta-alueilla viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla
ELY:n lausunnon mukaan olisi hyvä lisätä, että ranta-alueella olevissa puhdistamoissa tulee olla täyttymishälytin. Perusteluihin tulisi lisätä, että saostuskemikaalien riittävydestä on pidettävä erityistä huolta. Toimivalla täyttymishälyttimellä voidaan estää tahaton jäteveden ylivuoto. Mikäli saostuskemikaali pääsee loppumaan panospuhdistamosta, jätevesien puhdistusvaatimus ei täyty, jolloin aiheutetaan ympäristön ja vesistön pilaantumista.

7 § Jätevesien käsittelylaitteistojen ja purkupaikan sijoittaminen
ELY:n lausunnon pykälään voisi olla perusteltua lisätä määräys jätevesijärjestelmän rakentamisen tai saneerauksen ilmoitusvelvollisuudesta, sillä uudessa rakentamislaissa (751/2023, voimaan 1.1.2025) ei ole tähän liittyvää toimenpidelupa- tai ilmoitusmenettelyä. Näin ympäristönsuojeluviranomaisella olisi kuitenkin mahdollisuus ennakkovalvontaan. Ilmoitusmenettelystä on toisinaan määrätty myös kuntien rakennusjärjestyksissä.
Määräys on perusteltavissa ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 16 ja 17 §:llä sekä 202 §:n 3 momentin 1 ja 6 kohdilla.

12 § Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen
ELY:n lausunnon mukaan pykälään voisi harkita tarkennusta, ettei lumen vastaanottopaikan sijoittaminen myöskään vesistöön ole sallittua, erityisesti ottaen huomioon ympäristönsuojelulain muutoksen HE 189/2024 vp koskien lumenkaatoa mereen. Vaikka nykylainsäädäntö ei aseta lumen mereen tai muihin vesistöihin kaatamiselle ehdotonta ympäristöluvanvaraisuutta, on monissa kunnissa toimintaan puututtu ympäristönsuojelumääräyksillä ja myös lainsäädäntö on ohjautumassa siihen suuntaan.

14 § Lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden levitys pohjavesialueilla

ELY:n lausunnon mukaan pykälään voisi lisätä, ettei kuivalantaa ole sallittua levittää myöskään pohjaveden varsinaisilla muodostumisalueilla (YSL 17 §). Pohjaveden muodostumisalueen ja pohjavesialueen ulkorajan välisellä alueella levittäminen on sallittua. Lisäksi lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden levittäminen ei ole sallittua myöskään vedenottamon suoja-alueella.

18 § Vaarallisten kemikaalien varastointi

ELY:n lausunnon mukaan kolmanteen kappaleeseen voisi lisätä seuraavan: ”Jos suoja-allasta ei ole katettu tai se ei ole umpinainen, hulevedet tulee johtaa hallitusti öljynerottimen kautta viemäriin tai jäteveden käsittelyjärjestelmään.” Määräys voidaan perustella YSL:n lisäksi kemikaaliturvallisuusasetuksen (856/2012) 57 §:llä.

19 § Vaarallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella

ELY:n lausunnossa nestemäisten kemikaalien varastoinnille pohjavesialueella suositellaan kaksinkertaista suojausta. Kaksinkertainen suojausrakenne saavutetaan esimerkiksi sijoittamalla kaksivaippasäiliö koko vuoden pidättävään suoja-altaaseen tai allastetulle alueelle.

Ympäristönsuojelumääräysten luonnoksessa ei ole esitetty pykälää maalämpöjärjestelmien osalta. ELY-keskus tiedustelee olisiko tarpeellista määrätä antaa tarpeellisia tietoja maalämpörakentamisen aloittamisesta ympäristönsuojelun valvontaa varten (valvontailmoitus). Määräykset voidaan perustella YSL 202 §:n 3 momentin 1, soveltuvin osin 3 ja 6 kohdalla ja YSL 17 §:llä pohjavesialueiden osalta.

Ympäristönsuojelumääräysten perusteluihin ELY- keskus esittää seuraavia muutoksia:

Lisätään kappaleeseen (kursiivi): Määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista, *ilmoituksenvaraista* tai rekisteröitävää toimintaa, 31 §:n, 120 §:n tai 136 §:n 1 mom. mukaisia toimintoja tai puolustusvoimien toimintaa. Perustelujen 8 §:ään olisi hyvä lisätä: myös vähäisten jätevesien imeytyksessä maaperän tulee olla imeytykseen soveltuvaa. Kallio, savi tai hieno hiekka eivät ole imeytykseen soveltuvia maalajeja.

Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue on lausunut 26.11.2024 luonnoksesta seuraavaa.

Määräykseen 13 § kommenttina maaseutuhallinto esittää, että luonnokseen tulisi täsmentää mikä katsotaan uudeksi hevostilaksi tai ulkotarhaksi, koska hevostenpito saattaa loppua toisessa paikassa ja alkaa samalla hevostenpitäjällä uudessa osoitteessa. Usein otetaan käyttöön vanhoja navettarakennuksia tai eläinsuojia, joissa on aikaisemminkin pidetty hevosia. Myös uusia ulkotarhoja perustetaan tai niiden paikkaa vaihdellaan kiinteistön sisällä.

Edelleen lausunnossa todetaan, että Jämsä on vanha hevospitäjä ja hevosia pidetään sekä ammattimaisesti että harrastuspohjalta. Maaseutuhallinnon tuenhakijoista noin 20 tilalla on päätuotantosuuntana hevostalous. Eläintenpitorekisteriin on hevosten pitopaikkoja ilmoitettu noin 100 kpl. Hevostallien määrä on kuitenkin todennäköisesti edellä mainittua suurempi.

Määräykseen 14 § maaseutuhallinto esittää lausunnossaan, että määräys tulisi muuttaa muotoon: lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden levitys on kielletty pohjaveden muodostumisalueilla. Perusteluina tälle todetaan, että maataloustukia hakevien maatilojen toimintaa pohjavesialueilla sekä typen ja fosforin käytön maksimimääriä säätelevät ehdollisuuden vaatimukset (kuten mm. ns. nitraattiasetus). Lisäksi ympäristökorvaukseen sitoutuneita viljelijöitä velvoittavat ympäristökorvauksen sitoutumisehdot sekä pohjavesialueiden torjunta-aineiden käytöstä määrää turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes. Ehdollisuuden ja ympäristökorvauksen vaatimuksia ja niiden toteutumista valvoo Keski-Suomen ELY- keskus peltotarkastuksien yhteydessä. ELY-keskus valvoo myös torjunta-aineiden käyttöä. Maataloustoiminta on tarkoin säädeltyä, joten jotkut kunnat ovat jo jättäneet maatalouteen liittyvät kohdat pois omista ympäristönsuojelumääräyksistä (esim. Tampere ja Kangasala).

Edelleen lausunnossa todetaan, että maaseutuhallinnon tukisovelluksen raportilta käy ilmi, että Jämsän noin 243 maataloustukia hakevasta maatilasta 24 tilalla on peltoja pohjavesialueella. Kyseiseen 24 tilan joukkoon sijoittuu ainakin neljä nautatilaa ja yksi hevostila. Peruslohkoittain tarkasteltuna pohjavesialueen reunavyöhykkeelle kohdistuvaa peltoa on noin 102 hehtaaria ja varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella 22 hehtaaria. Lannan, lietteen, virtsan, lannoitteiden, torjunta-aineiden tai säilörehun puristenesteiden levittämisen kieltäminen koko pohjavesialueella sijaitseville pelloilla estää käytännössä kyseisten peltujen tai pellon osien viljelyn. Joillain tiloilla se tarkoittaa merkittävää osaa tai lähes koko peltoalan viljelyn estymistä tai vaikeuttamista, jos lannoitteita eikä torjunta-aineita voi käyttää ollenkaan. Lannoitteet ja torjunta-aineet mainitaan määräysten perusteluissa, mutta varsinaisessa määräysluonnoksessa niitä ei mainita, ainoastaan lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden kieltäminen pohjavesialueilla.

Jämsän kaupungin elinvoimalautakunta on todennut 23.1.2025, että sillä ei ole erityistä lausuttavaa ympäristönsuojelumääräysten luonnoksen johdosta.

Valvontajaosto vastaa Keski-Suomen ELY- keskuksen lausuntoon seuraavaa:

Valvontajaosto on tehnyt ELY- keskuksen esittämät muutokset pykäliin 6, 7, 14 ja 20. Valvontajaosto on lisännyt ympäristönsuojelumääräyksiin 8 §:n, joka koskee ilmoitusvelvollisuutta jätevesijärjestelmän rakentamisessa

tai saneerauksessa. Vaarallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueilla määräykseen 21§ ei ole tehty ELY- keskuksen esittämiä muutoksia ns. kaksinkertaisesta suojauksesta. Valvontajaosto toteaa silti osin, että pohjavesialueilla tapahtuvat toiminnot ovat yleisesti ympäristöluvituksen piirissä ja pohjaveden suojaukseen liittyvät toimenpiteet ja määräykset on annettu ympäristöluvissa.

Valvontajaosto toteaa maalämpöjärjestelmien osalta, että niiden rakentamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alueen lausunnon johdosta valvontajaosto toteaa, että rakentamislain (751/2023) myötä lantaloiden, hevostallien ja maneesien rakentamisen lupamenettelyihin on tullut muutoksia. Rakennuksia ja rakennelmia saa tehdä ilman rakentamislupaa entistä vapaammin. Uuden lantalan, ratsastuskentän, ulkotarhan, maneesin ja hevostallin -määritelmä on lisätty ympäristönsuojelumääräyksiin.

Edelleen Maaseutuhallinnolle todetaan, että 16 §:ään on lisätty lause, ”kuivalannan levitys on sallittu pohjaveden muodostumisalueen ja pohjavesialueen ulkorajan välisellä alueella”. Muutoin valvontajaosto katsoo, että määräys 16 § on tarpeen luonnoksessa esitettyssä muodossaan pohjavesien suojelemiseksi.

Valvontajaosto toteaa, että luonnokseen on lisätty määräys ulkoilma- ja porealtaiden sekä kylpytynnyrien jätevesien käsittelystä (§ 11). Määräykseen 21 § on lisätty kohta ”pohjavesialueilla uusien nestemäisten vaarallisten kemikaalien säiliöiden sijoittaminen maan alle on kielletty”. Valvontajaosto on myös lisännyt edellä esitettyjen muutosten perustelut ympäristönsuojelumääräysten perusteluihin ja tehnyt muut tarvittavat korjaukset.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 31

Ehdotus

Ympäristöpäällikkö Piia Koski

Valvontajaosto hyväksyy ympäristönsuojelumääräykset perusteluineen liitteiden mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.